

«e-tutyunushy.kz» бірыңғай ақпараттық жүйесі туралы қосымша ақпаратты Ақтебе облысы бойынша сауда және тұтынушылардың құқықтарын қорғау департаментіне 8 (7132)-54-46-49 телефоны арқылы хабарласуға болады.

Г. АЛМАТБАЕВА,
өңе тұтынушылардың құқықтарын
ғауа департаментінің бас маманы.

**И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ
(СИСТЕМЕ «E-TUTYUNUSHY.KZ»**
(ЕИСЗПП), утвержденные Приказом Министра торговли и интеграции РК от 15 декабря 2020 года № 293-НҚ. ЕИСЗПП - информационная система, предназначенная для автоматизации процесса приема и рассмотрения обращений потребителей, их систематизации и учета на всех уровнях системы защиты прав потребителей. Посредством ЕИСЗПП обеспечивается рассмотрение обращений потребителей на всех уровнях системы защиты прав потребителей:

- продавцами (изготовителями, исполнителями) товаров (работ, услуг), инициаторами (организаторами) игр;
- общественными объединениями потребителей, ассоциациями (союзами), юридическими консультантами, являющимися членами палаты юридических консультантов и оказывающими юридическую помощь, и иными лицами в соответствии с законодательством РК (представители законных интересов потребителей);
- субъектами досудебного урегулирования потребительских споров;
- уполномоченным органом, государственным органами.

Обращения потребителей по защите прав рассматриваются через ЕИСЗПП. Каждый потребитель после регистрации в сервисе e-tutyunushy.kz, может подать обращение.

Представители бизнеса необходимо зарегистрироваться в единой информационной системе «e-tutyunushy.kz». Это позволит напрямую принимать жалобы потребителей и своевременно разрешать возникшие споры.

По возникновению дополнительных вопросов о системе e-tutyunushy.kz можете обращаться по телефону 8 (7132)-54-46-49 в Департамент.

Г. АЛМАТБАЕВА,
ртаментa торговли и защиты прав
потребителей Актюбинской области

**«Хабар-Сервис» ЖШС-нің
баспаханасында басылды.
Ақтөбе қаласы, Ә. Смағұлов көшесі 9/2.
Басылу сапасы жөнінде 400-400
телефонына хабарласуға болады.**

ХАЛЫҚҚА АДАЛ ҚЫЗМЕТ ЕТУ - БАСТЫ МІНДЕТІМ

2003 ЖЫЛДЫҢ НАУРЫЗЫНДА БҰҰ БАС АССАМБЛЕЯСЫ 23 МАҰСЫМДЫ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ КҮНІ ДЕП ЖАРИЯЛАҒАН ҚАРАР ҚАБЫЛДАҒАН. БҰЛ ТӘЖІРИБЕ ҚАЗАҚСТАНҒА 10 ЖЫЛДАН KEЙІН ЕНГІЗІЛДІ. ПРЕЗИДЕНТ ЖАРЛЫҒЫМЕН 2013 ЖЫЛЫ 23 МАҰСЫМ ҚАЗАҚСТАНДА ДА МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІЛЕР КҮНІ БОЛЫП БЕКІТІЛДІ. 2014 ЖЫЛДАН БАСТАП БҰЛ КҮН КӨСІБІ МЕРЕКЕ РЕТІНДЕ АТАП ӨТІЛЕ БАСТАДЫ. ОСЫ ОРАЙДА МЕРЕКЕ ҚАРСАҢЫНДА ОЙЫЛ АУДАНЫ ӘКІМІ АППАРАТЫНЫҢ ПЕРСОНАЛДЫ БАСҚАРУ ҚЫЗМЕТІ (КАДР ҚЫЗМЕТІ) БӨЛІМІНІҢ БАСШЫСЫ ДҮСІПОВА ГҮЛНҰР ТІЛЕУҒАЛИҚЫЗЫМЕН СҰХБАТТАСҚАН ЕДІК.

- Гүлнұр Тілеуғалиқызы, қазіргі уақытта мемлекеттік қызметші деп кімдерді айта аламыз? Олар қандай қасиеттерге ие болуы тиіс?

- Мемлекеттік қызметші - білік пен халық арасындағы өзіндік байланыстырушы тұлға болып табылады, сондықтан ол кез-келген мәселені шешу кезінде кәсіби біліктілігімен жедел түрде ой қорытып, нақты шешім қабылдап, өз жауапкершілігін сезінгені дұрыс. Халыққа адал қызмет етуді басты міндетім деп есептей отырып, әрбір мемлекеттік қызметші бұл қағидатты берік ұстануы қажет. Сонымен қатар мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдебіне сай адал ниетті, әділдікті сақтап, сыпайылықтың өнегесі болып, қоғам арасында өзін ұстай білуі қажет.

- Ауданда қанша мемлекеттік қызметкер бар және олардың білімін жетілдіру бағытында қандай жұмыстар атқарылып жатыр?

- Аудан әкімдігіне қарасты жер-

гілікті бюджеттен қаржыландырылатын 7 ауылдық округ, 6 аудандық бөлімдер бар. Аталған мемлекеттік мекемелерде 93 штат бірлігі бар мемлекеттік қызметшілер қызмет атқарып, ауданымыздың әлеуметтік-экономикалық дамуы мен мемлекеттік қызметтің дамуына өз үлестерін қосып келеді. Мемлекеттік қызметшілердің 56 пайызы ер азаматтар, 44 пайызы әйелдер азаматшалар.

Мемлекеттік қызметшілердің білімін жетілдіру мақсатында ҚР Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясының Ақтөбе облысы бойынша филиалының бекітілген жоспарына сәйкес қайта даярлау мен біліктілікті арттыру курстарынан өтеді. Сонымен қатар мемлекеттік қызметшілерге арналған ҚР Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару магистратура және докторантура бағдарламалары бойынша оқуға түсу мүмкіндіктері де қаралған.

Және де мемлекеттік қызметшілердің тәжірибе алмасып, әдістемелік көмек алу мақсатында облыстық және аудандық мемлекеттік мекемелерден тағылымдамадан өтуі де тұрақты түрде жүргізіліп келеді.

- Гүлнұр ханым, мемлекеттік қызметтегі еңбек өтіліңіз қанша жыл?

- Жалпы мемлекеттік қызметте 20 жасымнан бастап қызмет жасап келемін, қазіргі таңда бұл салаға аяқ басқаным 22 жылдан асты.

- 23 жылға жуық осы салада қызмет етіп келе жатырсыз, өз ісініздің маманы ретінде мемлекеттік қызметтің артықшылықтарына тоқталып өтсөңіз.

- Мемлекеттік қызметші болудың артықшылықтары көп деп айта аламын. Себебі, мемлекетке тікелей қызмет еткен соң тұрақтылықты сеземіз. Өйткені, осыған дейінгі кезеңдермен салыстырғанда жағдайымыз өте жақсы. Ауылдық округтерге жұмыс жасауға келген мемлекеттік қызметшілерге арналған «Дипломмен - ауылға» бағдарламасы, жас мамандарға мүмкіндіктер туындағанын біліп, алаңдамай жұмыс істеуге барлық қолайлы жағдай жасалғанын сезесіз. Сондай-ақ, қысқартуларға да түсіп қалған кезде қызметкерлерге өтемақысы төленеді. Меритократия қағидаты бойынша мансаптық өсу баспалдағы да адал жұмыс жасағандарға құшағын айқара ашады. Мысалға, былтырғы жылы төменгі лауазымнан 3 мемлекеттік қызметші жоғарыласа, быылғы жылдың осы кезеңіне дейін 1 мемлекеттік қызметші жоғары лауазымға көтерілді.

- Осы салаға аяқ басатын жастарға қандай кеңес бересіз?

- Мемлекеттік қызмет саласына ниет білдіріп жүрген жастарды «Жас келсе - іске» демекші жұмыста табандылық, мақсатқа жетуде жігерлілік пен өзіне деген сеніммен Қазақстанымыздың өсіп-өркендеуі үшін үлес қосып, қызмет жасауға шақырамын.

Мереке қарсаңында барлық еріп-тестерімді 23 маусым - Мемлекеттік қызметшілер күні кәсіби мерекесімен құттықтаймын. Қызметтерінде мақсатқа жетуде жігерлілік, шешімдер қабылдауда парасаттылық, мықты табандылық, барлық істерде кәсіби талабыстар тілеймін. Ең бастысы денсаулық болып, ел игілігі үшін абыройлы қызмет атқаруда жалынды жігер мен отбасы бақытын тілеймін!

-Сұхбатыңызға рахмет!

ҚАРАТАЛДЫҢ ҚОСАЙЫ

Осы бір иненің көзінен өткендей, сымдай тартылған жас жігітпен танысқаным ғу жылдай уақыт болыпты. Алғаш көргенде әсем көзіндірігі, сыпайы, ширақ қимылына қарап ауылдың дәрігері болар деп топшылағам. Таныса келе ауылдың агрономы екен. Ашық, ақ көңіл жігітпен етене араласып кеттік.

Қосай - осы ауылдың төл баласы, әке-шешесі де осы елге белгілі, еңбегімен елге сыйлы азаматтар. Мектепте жақсы оқыды, көп ойнай бермейтін, үйдің үлкені болғандықтан іні-қарындастарына қарайласып, үнемі қолынан кітап түспейтін. Көркем әдебиет, химия, биология, математикаға көп көңіл бөлді, "профессор бала" атанды.

Қосайдың құрдасы Шекер ханым: "Ойылда интернатта оқыдық. Қосайдың әкесі Көбеш қарт әр келген сайын әр қайсымызға бір, кейде үш сомнан ұстатады.

Әкеміз тіріліп келгендей қуанып, мәз болып қаламыз.

Қосай математиканы шемішкеше шағады. Әуелі біздің есебімізді шығарады да, мұрнын тартып жіберіп, бөрімізге көмек береді", - деп еске алады. Талабы таудай жас мектеп бітіре сала, Орал ауылшаруашылық институтына оқуға түсті. Қосай институт қабырғасында өзін жан-жақты жетілдірді, спортпен айналысты. Бокстан студенттер арасында талай біріншілікте атой салды. Институтты бітіре сала еш алаңдамастан туған жерге агроном боп қызметке орналасты. Жастық оты лаулаған, жігерлі жас бірден өз аулына бар ынтасымен қызу еңбекке енді де кетті. Адамдардың бәрі таныс, әке-шешесімен сыйласқан, дәмдес болған өз адамдары. Қосай еңбек алаңына зор құлшыныс, бар ынтасымен беріле кірісті. Өзіне міндеттелген істі адал да,абыроймен атқаруға серт етті. Ешкімнен сөзге келмеді, еңбеккерлердің еңбегін бағалай алды. Өзі үшін ғана өмір сүріп, өзіне ғана пайда болсын деген адам бақытты бола алмайды. "Өзің үшін өмір сүргің келсе, біреулер үшін өмір сүр", - депті Санека.

Қосай бір істі бастаса, ол істі аяғына дейін жеткізетін, нәтижесіне мәз болатын. Мақсатқа жету үшін мақсат еткен нәрсенді айқын біліп, соның орындалатынына сенуің керек. Халықты алдауға болмайды, өтірік уәде беруден қашатын. Мейірбандық, әділдік, ізгілік, имандылық, қайырымдылық, тәзімділік-қазақтың қанында бар қасиеттер, осыны сақтау, дамыту қажет.

XXI ғасырда ізгілік азайып, қатыгездік көбейді. Қысын бойынша, адамның азауы ашылған сайын, қатыгездік азаяуы керек, алайда түрлі алаяқтықтар мен алдаулардың белең алып жатқа батады. Адамның ниеті, іс-қимылы жақсы болсын, жаман болсын өзіне қайтып оралады. Ниет түзулігін ұстанбайтын, оны іс жүзінде қолданбайтын адам өз іс-қимылымен өзіне ғана емес, ұрпағына да зиян тигізуі мүмкін. Адам құнделікті тұрмыста бойындағы Жаратушыға деген, Жерге деген, туыстары мен балаларына, табиғатқа,

жалпы адамдарға деген махаббатты азайтып алмауы керек. Қосай еңгімелесе қалсақ,әңгіме басын:

- Біздің жерде,біздің елде, - деп бастайтын.

Қосай туған жерінің табиғатын сүйді, көкті отап, жұлып, айналасын тақырлап жатқандарға талай ескертуплер жасаған. Ойыл өзенінің тартылуы жанына бататын. Өткендегі президент сайлауында кей партиялардың байқаушыларға бес мың теңгеден ақша таратқанын көргенде жаны ауырған. Осындай келеңсіздіктер жүйікке салмақ салады,ойланып кетеді. Бір кездері бірге жүрген, балалық бал дәурейін бірге өткізген таудай Қауынбай мен Қаржау, өз ісінің білгірі,орысыңмен де орманыңмен де тіл табыса алатын, шешеніңмен өз тілінде сөйлесе білетін, жымиыл қаса отыратын Өлкен, өр мінезді Мырзабек, ақ жүрек Қылыш, сабырлы Салан, бұзыл-жарып жүретін Төлеуші, биязы Аслиха мен Нұрзия, ән мен жырдың, қазақы қалқыңның қас шебері Мақсөт пен Маржанның жоқтығы жаныға батады. Өттен, тірі болғанда жетпіске толар еді?!

Жетпісінші жылдардың аяғында Қараталға жас толқын жаңа леп ала келді,ауыл ажарын ашып,жаңа түр берді. Солардың ортасында Қосай мен Құлпан да бар. Егіс алқабы дала кемелері мен түрлі техникалардың үніне бөленіп, Шәңке шағын қалашыққа айналатын. Бәрі көңілді, жүздерінен жалын атып, айналасына шуақ шашып тұратын.

Қосай ел үшін еңбек етті,еңбегін

танысып кеткен директорға есебін толық айтып та үлгермеді Хабес. Ден келігіне мініп, есігін жауып жүріп кеткенсе кірпіш есебін ғана айтып үлгереді тек: «Күніне сегіз жүз кірпіш...» Түн болса да маза жоқ Хабесте. Қол шоқпардай фонаригінің жарығын шошандатып сарайын айналасын қарап жүргені. Тамнен көкжиектен шығар күнді, соғатын желді, көшкен бұлтқа қарап та болжам жасайды. «Жауын келе жатыр, бұлтты қою, бүгін суды сыздықтатып жіберсеңдер де болады екен, жігіттер» дейді.

Тиеліп, жөнелтілген тастардың саны Хабесті тесқалтасында жазулы бәрі. Түн ішінде тас тиеуге келетін көліктер де назарынан тыс қалмады, шоқпардай фонаригінен түсетін жудырықтай жарығы қараңғы даланы тілгілеп, қараңғыда тас тиеп жатқандарға шабады: «Паспорт бар ма?» Қараңғыдағы дауыстар да құмыға шығады: «Директордың сарайын салуға тас керек болып... Таңертөң ертемен құрылыс басталады, тасты соған дейін жеткізіміз керек...»

Жұмыс та баяулады, жұмысшылардың қатары да сиреді. Станотардың сартылдаған дауыстары да бөсеңсуге айналады.

Таңы даланы тоңазытып ататын тамыз келісімен Хабесті бір уайым билей бастады: күн суытса су қатады, су қатса саз езілмейді, сазсыз кірпіш жасалмайды. «Апырмай, бұлар қайтеді екен? Келер жылғы жазда жалғастырар ма екен? Мына директірі қайда жүр.

Құралдар қыс бойы қардың астында қараусыз қала ма?» Хабестің ойын оқығандай ақ жейдесі бір шөкім көлеңкесі жоқ маң даладағы күннің ақ шаңқай аңызғағына шағылып директор да жетті. Директор соңынан жұмысшыларды тиеп әкетер үлкен көліктер де жетті. Жұмыс тоқталар сәтін күткендей жұмысшылар сартсұрт жиналып, сақадай сай солдаттардай көлікке секіріп-секіріп мініп жатты.

Хабеске жөнін айтып, қоштасып жатар уақыт тығыз, бар айтқандары «Ал, Хабеке, амандықта болайық!».

Уәж айтуды жөн көрмесе де Хабестің жауатқандаған сұраулы жүзінен аттап кетуді ұят санады ма, әйтеуір, көлікке мінер уақытта ғана директоры: – Жоспар ақталмады, жұмыс тоқтады, кірпіштер аз шығарылды... Күніне үш жүз кірпіш тым аз...

– Директір балам-ау, қайдағы үш жүз, үш жүзі несі, ойбай-ау, күніне жеті жүзден кем емес, сегіз жүзге дейін жеткізген болды жігіттерің, кірпіштер үш күн сайын прицеп-прицеп болып ауданға заулап отырды емес пе, қазір, қазір... дейді Хабес тесқалтасында

елі бағалады. Жақсы адамның жақсылығы жалғасады, баға беретін халық. Кезінде Қосаймен жұмыстас болған, қазірге ел ағасы, Ардагерлер кеңесінің төрағасы Мәтжан Сембіғалиев: "Қосай өзіміздің бала, елге адал қызмет етті. Ешкімді алаламайтын, адал, іскер азамат", - десе, өзінен кейінгі інісі Асқар Өтетілеуов: "Қосай мәдениетті, бұйырып сөйлемейтін, сенім артатын басшы еді. Талай рет директордың орнында жүрсе де, еш уақытта қатты келмейтін, сол бейнесімен есімізде қалады", - деді.

Қосайдың жүзі қандай жарқын болса, ойы да сондай аққын, сөйлесе келгенде білімді, жан-жақты, мәдениеттілігі көрініп тұрады.

Қаратал суға кеткенде, Қосайдың жаңушырып, шырылдап, облыстық әкімдікке шапқылағаны, ойылдықтарды біріктіргені, қайта-қайта телефон соққанын біреулер білсе, біреулер білмейді. Осындай азаматтарға Бауыржан Момышұлы: "Ел дегенде өміреніп, жұрт дегенде жүгініп қызмет ет", - депті.

Өмірде туыс-туғансыз, ағайынсыз адам жоқ. Қосай әулетінің үлкені бола жүріп, іні-қарындастарына қамқор бала білді. Асыл жары Құлпан екеуі ұл-қыз тәрбиеледі.

Ақтөбедегі үйінің ауласы гүлге оранып, жеміс ағаштары жайқалып тұр. Еңбегі еленіп, талай марапаттарға ие болды. Қосай мен Құлпәнді 70 жасқа толуымен құттықтап, балаларының қызығына бөленуіне тілектесіліп.

Саламат Қомытұлы ШАНҒАЛА, Қаратал аулы.

ҚЫЗЫЛ КІРПІШ (әңгіме)

зығырданы, ашуы мына аңызак желмен елдеқайда ұшып кетіп, маңдайында тырысқан әкiмiдерi жазылып, ашуланған кезде шыныдай жылтырайтын сығыр көздерi бұл жолы рашаттана жұмылып-ашылып: – Жолдың бойында жөн сұрасқан жарамас, шайға жүрiндер,—дейдi Хабес бойына біткен ана ширақтықпен көлiктiң алдыңғы орнына отырып жатып. Әнешiндегi шөғы шала сөнген саматурының буйырi дыз-дыз қайнап, дастарханның шетiнен орын теуiп, самаурын суыған сайын әңгiме қыза түсiп, Хабессiз де жасалып қойған жоспар қайтадан ортаға түстi.

Келгендер iңiр тарта:

— Ал, жарайды, Хабес, өзiрге бiз белгiлеп қойған жерлер сiзге аманат. Шаруа басталғанша да, басталған кейiн де бас-көз болып жүресiз өзiңiз, — деп ауданға аттанды. Келден балық аулаған балалардың ермегi жайына қалды. Жағалай шоқыып малдас құрып күтiп отыратын қырсық шалдан құтылдық па деп куанған балалар жоқ, әрқайсысы батып бара жатқан күннiң шапағына бауыры алтындай шағылысып, құйрығы шоршыған бiр-бiр сазандарын сыма тізіп, Хабестiң сарайына іліп кетіп жүреді. Хабес завод салынады деп белгіленген жерді күнде барып қарайды, тіпті сарайдан күрегін шығарып, басын қайрап, сол аумақтың шебін шауып, балық аулауға келген балаларды ұстап алып, малдың тезегінен,сүйек-саятқан тазартып, шаруаға қызу кірісіп кеткені. Түс ауа ауыл шетіндегі қасқа жолдан хабар күтеді. Істелген жұмыстарды іштей сарапап, қайталап, завод салатындағар есеп беруге дайындалады.

«Өй, осылай айнып қалған жоқ па екен? Бірақ суы келіп тұр, сазы мол, жолы міне, ұзыннан жүріп отырып, ауданға ызғытып өзі апаруды. Түтін шықса таза ауаға еркін тарайды» дейді өзінен өзі күбірлеп құмдақ жолдың шетінде отырып алып, айқшы-ұйқыш сызуларды сызып, өлшеп. Көп ұзамай Хабестің көңіліндегі алаңды басып, тіс табандары сары топырақты қопара ауыр жүк көліктері, крандар, тракторлар келе бастады. Айналасы он күннің ішінде тып-тымық болжат иен даланың бүкіл тамыры бүлкілдей соғып, құрылыс басталды да кетті. Қорадағы оншақты малдың жай-күйін кемпірне мұқияттап тасырып, құрылысшылармен бірге біте қайнасқан Хабес шал: «Өй, екең суды

Мына жазық даланың қожайыны — Хабес шал. Қорасындағы малы қай жерге дейін жайылады, соның барлығы да Хабестікі. Басқарал ортақтаспайды ма дейсіз? Иен далада айналдырған екі үй, бірі — иесіз қалған Молдаштың қыстауы, бірі — Хабестікі. Ашу қысқанда «Иесіз қалғыр!» деп қарғайтын кемпірлердің барлық қарғысы осы Молдаштың қыстауына келіп тиген сияқты. Әсіресе, ымырт кезінде батқан күннің қызғылт оты аңғал-саңғал үйірейген терезелеріне түсіп, тұсынан өтер адамның бойын еріксіз үрей билейтіндей. Есіксіз аңырайған кіреберістен үлгідеп соққан жел шынылары шағылып, ұшқан құстың бауырын сойып түсердей өткірленсе аңырайған терезеден азынай шығып, бүкіл ғаламын азабын айтқандай бір қайғылы әуеннің желісін ұстап алатын осы иесіз там. Жүрген жерінен майысқан шеге, темір-терсектен бастап, отқа жағуға жарайды деп кеспел-тек ағашқа дейін жинап,уіне тасып жүретін Хабес шал осы иесіз тамды әлдеқашан буын-буынымен ұқпатып бұзып, жинап алатын кезі де болды. Бірақ жалаңдағы жалғыз үйінің жанына ес болсын деді ме, иесіз болса да іргелес тұрсын деді ме, айналасынан бір тас та алмады.

Орталықтан бес-алты шақырым ғана бөлекелініп қалғаны болмаса жан бастайтын мекен деп айтпауға да келмес. Анда-санда мал жоғалтқандар келіп жөн сұрасып, ауданның шыуынан қашып шығып жанына сая іздеген еріккендер шатыр тігіп демалып, Хабестің үйінен шыға бере айнадай тып-тымық болып жататын көлге бала-шаға келіп балық аулап, тіршілігі бүлк-бүлк етіп жатын.

Әрине, келушілер де кетушілер де Хабестің бақылауында, алдымен Хабеске амандасып, қолын алып, келген шаруасын айып, содан соң тіршіліктеріне кірісетін. Жөн сұрамай баса көктеп кіріп келетіндер де табылады кейде, ондай кезде сығыр көздерін ашу көрнеп, ежірейіп, қолына ұстаған қамшысы тығыншыйтай денесінен алға озып, соларға қарай домаланып шаба жөнелетін. «Өй... Не шаруа нешіз?» дейтін ай-шай жоқ шолақ қансы қамшысы шолтаң-шолтаң етіп. Көлден балық аулайтын кішкентай балаларға дейін Хабестің мінезіне, болмысына үйреніп алған, жагада сығыр көзіне көкжиекті сығызыып алып күтіп отыратын Хабеске әрқайсысы бауыры сап-сарысынан, үлкенінен бір-бір балық тастап кететін. Кейде мөшектегі арық-тұз, бозарған балықтарды көрсе «Семізінен неге ауламайындар, әй? Мыналар өскенше жүре тұрса болатын еді, өйіі, екең, балықты осылай аулай ма, өтінің тұ-

сынан шанышып алып! Өті жарылған балықты аш мысық та жемейді» дейді ашуға булығып. Лай судың астынан балықтың семіз-арығын айырып, қай жерінен шанышып ұстау керек екенін білу үшін қаншалықты шебер болу керек екенін түсінбеген балалар бастары салбыраған күйі «Ата, ата, көшіріңіз» дей береді.

Соңғы күндері ауданның көліктері үйді айналып өтетін құмдақ жолдың шаңын бүркыратып, олай да бұлай жүйіткіліп болды.

Қамшысы шошандап жетіп баруға Хабес бес тіпті үлгермейді де, бұл жерде үй барын, Хабес дейтін қожайын барын елеп жатқан біреуі жоқ. Жап-жасыл біртұтас даланың қақ ортасын кесіп жатқан қасқа жолдың ана шетінен бұйраланған шаң көрінісімен Хабес солай қарай домалай жөнелді.

Кей кездері жолдан өтер көлік күтіп жүріп, орталықта өлгендердің садақасына қатысу, бет сипау, хәл үстінде жатқандардың көңілін сұрап баруға дайындалатын. Бұл жолғы Хабестің жүрісі бөлек. Көлік жеткенше жолдың қақ ортасына малдас құрып отырып та үлгерді. Не болса да ауданның ірі адамдарын алып жүретін жаңа көлік қой, тежегіш де мықты жасайды екен, дөңгелегінің өне бойында айналып келе жатқан аппақ шаңды Хабестің үстіне бүркырата өкеліп тоқтай қалды.

Хабестің мінезін, жәйін білетін шөпір құлдырандап келіп қолын ұсынған-мен, галстүгі иен даланың аңызак желімен желбіреген өзге екеуі Хабеске асықпай амандасты.

— Ие, не шаруа?— дейді Хабес тікесінен қойып сұрағын.

— Завод саламыз, кірпіш шығарамыз. Бұл жердің сазы да мол, суы да мол екен. Жерді өлшеп жүрміз,—деді біреуі.

— Ееее, паспорт бар ма? — дейді Хабес құжат атаулыдан тек паспортты ғана білетіндей.

Аудандыкілер де «Сіз кімсіз?» деп сұрап жатпай-ақ қырсық шалдың ниетін, жалпы мінезін екі-ақ ауыз сөзінен түсіне қалатын сұңғыла адамдар екен, әңгімелес бірден ойыса кетті.

— Әбден жерді өлшеп, біліп, сынап алған соң сізден келіп заводтың болашақ жұмысын ақылдасамыз ба деп ойлап келе жатқанбыз, алдымыздан шыға келгеніңіз жақсы болды, — дейді біреуі жел үрлеген сайын танауына соғылған галстүгінің ұшын белбеуіне қыстырып жатып.

Шөпір де сөзді іліп әкетіп:

— Хабеке, осы жердің қожайыны өзіңіз ғой енді, қалай ойлайсыз, кірпіш шығарса ақтайтын шығар, иә? — дейді.

Аптаға жуық уақыттан бері жөн сұрамай жүйіткіп жүргендерге қайнаған